

# ԱԶԴԱՐԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ՔՈՒՇՅՈՒ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ

P.O.Box: 8157, Salmiyeh 22052- Kuwait. Tel: 965-25614392, Fax: 965-25638312, e-mail: [prelacy@armenianprelacykw.org](mailto:prelacy@armenianprelacykw.org)

*ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, Ը. Տարի, Թիւ 350, Ուրբաթ, 09 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 2016*

**ՀԱՅԿԱԿԱՆ**

## Ապրիլեան Պատերազմին Մասնակցած Ուսանողներուն՝ Կրթաթոշակի 50 Եւ Աւելի Տոկոս Ձեռչ



Հայաստանի կրթութեան եւ գիտութեան նախարար Լեւոն Մկրտչեան «Փանորամա»-ին հետ ունեցած զրոյցին ընթացքին հաստատած է, որ ապրիլեան քառօրեայ պատերազմին մասնակից բոլոր ուսանողները կրնան օգտուիլ կրթաթոշակի զեղչերէն՝ աւելցնելով, որ անոնց համար պիտի ճշդուի առաւելագոյն չափով զեղչ:

«Ձեռչը պիտի կիրարկուի այնպէս, որ ապրիլեան պատերազմին մասնակցած եւ զօրացրուած ուսանողները գոհ ըլլան», նշած է նախարարը:

Լեւոն Մկրտչեան նաեւ յայտնած է, որ իր յանձնարարութեամբ բարձրագոյն ուսումնական հաստատութիւններուն արդէն շրջաբերական առաքուած է՝ այս ուսանողներուն 50 եւ աւելի տոկոս զեղչ կատարելու մասին: Ըստ անոր, այս զեղչէն կրնան օգտուել ապրիլեան քառօրեայ պատերազմին մասնակից բոլոր ուսանողները՝ անկախ յառաջդիմութենէն:

«Այսպէս՝ բանակէն զօրացրուած այն ուսանողները, որոնց զինուորական գրքոյկին մէջ կայ ապրիլեան պատերազմին մասնակցութեան գրառում, անոնք կը ստանան ուսման վարձքի զեղչ», հաստատած է նախարարը:

## Դաւիթ Լոքեան Ընդունած Է Իրանի Դեսպան Սէյիտ Քազեմ Սաճատին

Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքային կառավարման եւ զարգացման նախարար Դաւիթ Լոքեան Չորեքշաբթի օր ընդունած է Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ Իրանի արտակարգ եւ լիազօր դեսպան սէյիտ Քազեմ Սաճատին: Հանդիպումին ներկայ էր նաեւ Հայաստանի Հանրապետութեան տնտեսութեան նախարար Արծուիկ Մինասեան: Ողջունելով հիւրը՝ նախարարը նշած է, որ Հայաստանի եւ Իրանի միջեւ տակաւին չօգտագործուած ներուժ, համագործակցութեան հեռանկարներ կան եւ այս առումով կարելոր նկատած է երկկողմանի տնտեսական կապերու աշխուժացման ուղղուած գործնական քայլերու իրականացումը: Կարելոր նկատուած է զբօսաշրջութեան մարզին մէջ, մասնաւորապէս, գիւղական զբօսաշրջութեան մարզին մէջ համագործակցութեան ծաւալման կարելիութիւնը, իբրեւ օրինակ

նշելով Ռուսիոյ կառավարութեան կողմէ ֆինանսաւորուող եւ ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիրի, Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքային կառավարման եւ զարգացման նախարարութեան հետ միասին իրականացուող «Գիւղական զբօսաշրջութեան համարկուած զարգացում» ծրագիրի ձեւը:

Դ. Լոբեան վստահութիւն յայտնած է, որ այս ձեւաչափով համագործակցութիւնը յաջողութեամբ կը պսակուի նաեւ Իրանի հետ: Դեպքան սէլիտ Քազեմ Սաճատի ողջունած է այս առաջարկը՝ նշելով, որ Իրանի նահանգները գիւղական զբօսաշրջութեան մարզին մէջ լաւ փորձառութիւն ունին եւ կրնան լուրջ դերակատարութիւն ունենալ նմանատիպ ծրագիրներու իրականացման մէջ:

Դեպքանը տեղեկացուցած է, որ յառաջիկային իրանական կողմը կը նախատեսէ նաեւ ուսումնասիրութիւն կատարել, Հայաստան-Իրան զբօսաշրջութեան խնդիրները քննել եւ անոնց լուծումներ տալ: Դեպքանին խօսքով՝ երկկողմանի գործնական քայլերու իրականացումը կրնայ նպաստել զբօսաշրջութեան զարգացման՝ Հայաստանի եւ Իրանի մէջ:

Հանդիպումին ընթացքին կողմերը քննարկած են նաեւ առողջապահութեան մարզին մէջ համագործակցութեան կարելիութիւններու, առելտրական եւ տնտեսական յարաբերութիւններու զարգացման, ինչպէս նաեւ յառաջիկային Իրանի մէջ տեղի ունենալիք ցուցահանդէսին Հայաստանի արտադրողներու մասնակցութեան վերաբերող հարցեր:

## **Հայաստանի Շրջաններուն Մէջ Պիտի Իրականացուի «Գիւղական Զբօսաշրջութեան Համարկուած Զարգացում» Ծրագիրը**

7 Մեպտեմբերին Հայաստանի տարածքային կառավարման եւ զարգացման նախարարութեան այցելած են Ռուսիոյ կառավարութեան պատուիրակութիւնը՝ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան միջազգային կազմակերպութիւններու բաժանմունքի փոխտնօրէն Տմիթրի Մաքսիմիչէւի գլխաւորութեամբ, եւ ՄԱԿ-ի հայաստանեան գրասենեակի պատուիրակութիւնը՝ ՄԱԿ-ի մնայուն համակարգող, ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիրի մնայուն ներկայացուցիչ Պրետլի Պուզեթոյի գլխաւորութեամբ:



Հանդիպումին ընթացքին քննարկուած են Հայաստանի շրջաններուն մէջ իրականացուող «Համարկուած աջակցութիւն գիւղական համայնքներու զարգացման. համայնքներու դիմակայունութեան ամրապնդում ծրագիր»-ի ընթացքին եւ նոր սկսող «Գիւղական զբօսաշրջութեան համարկուած զարգացում ծրագիր»-ի իրականացման վերաբերող հարցեր: Անոնք իրականութիւն կը դառնան ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիրին կողմէ՝ Հայաստանի տարածքային կառավարման եւ զարգացման նախարարութեան հետ սերտ համագործակցութեամբ, Ռուսիոյ կառավարութեան ֆինանսաւորումով, անոնց նպատակն է մարզերուն մէջ գիւղական աղքատութեան նուազումն ու կայուն տնտեսական եկամուտներու ստեղծումը:

Հիւրերը գոհունակութեամբ նշած են, որ առաջին ծրագիրը յաջողութեամբ պսակուած է՝ տեղեկացնելով, որ նախորդ օրը Տաւուշի մարզ կատարած իրենց այցելութեան ընթացքին ծանօթացած են ծրագիրին արդիւնքներուն: Անոնք վստահութիւն յայտնած են, որ նոր սկսող «Գիւղական զբօսաշրջութեան համարկուած զարգացում» ծրագիրը պիտի իրականացուի նոյնքան արդիւնաւէտ կերպով եւ դրական անդրադարձ պիտի ունենայ գիւղական շրջաններու զարգացման վրայ:

Այնուհետեւ ՄԱԿ-ի հայաստանեան գրասենեակին եւ Հայաստանի տարածքային կառավարման եւ զարգացման նախարարութեան միջեւ ստորագրուած է «Գիւղական զբօսաշրջութեան համարկուած զարգացում» ծրագիրին սկիզբը ազդարարող փաստաթուղթը՝ տարածքային կառավարման եւ զարգացման նախարար Դաւիթ Լոքեանի եւ Պրետլի Պուզեթոյի ձեռամբ: «Այսօր մենք կը սկսինք Հայաստանի գիւղական վայրերու համար շատ կարեւոր ծրագիր մը, որ լուրջ հեռանկար ունի Հայաստանի մէջ: Գիւղական բնակավայրեր, համայնքներ, շատ տարածքներ տարիներով, իբրեւ հիմնական գործունէութեան ուղղութիւն եւ եկամտի աղբիւր ունեցած են միայն գիւղատնտեսութիւնը, ինչ որ բաւարար չի կրնար ըլլալ, չի կրնար ապահովել տուեալ բնակչութեան զարգացման, բնական ապրելակերպի կարելիութիւնը: Այսօր այս ծրագիրը կու գայ լրացնելու Հայաստանի շուրջ 60 գիւղական համայնքներու կարողութիւնները, եւ կը դառնայ լրացուցիչ եկամուտ տուեալ բնակիչներուն համար, գիւղական շրջանները կը դառնան տուեալ տարածքի բնակչութեան կողմէ արտադրուած սննդամթերքի սպառման եւ այլ ծառայութիւններու մատուցման վայր: Հայաստանի գիւղական վայրերու մեծ հատուած մը օժտուած է զբօսաշրջութեան մարզի լուրջ կարելիութիւններով, որոնք տակաւին բացայայտուած չեն: Եւ այն կարելիութիւնը, որ կրնայ այս ծրագիրը ստեղծել, շատ մեծ հեռանկար ունի», նշած է նախարար Դաւիթ Լոքեան:

Պրետլի Պուզեթօ ընդգծած է, որ Հայաստանի գիւղերուն մէջ կան իրենց ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ բոլոր բաղադրիչները: Պէտք է միայն գնահատել համայնքներուն կարիքներն ու ստեղծել մատակարարման տեղական կառոյցներ, որոնք կարելիութիւն պիտի տան հոն պահելու զբօսաշրջութենէն ստացուած օգուտները: Ծրագիրը պիտի իրականացուի Հայաստանի 60 համայնքի մէջ:

## Մովսէս Յակոբեան Մեկնած է Մոսկուա

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան պատուիրակութիւնը՝ պաշտպանութեան նախարարի տեղակալ-գինուժի ապահովման բաժանմունքի պետ Մովսէս Յակոբեանի գլխավորութեամբ, մեկնած է Մոսկուա:



Պաշտպանութեան նախարարութեան տեղեկատուութեան եւ հասարակութեան հետ կապերու վարչութեան համաձայն, պատուիրակութիւնը 7-9 Մեպտեմբերին Մոսկուայի մէջ պիտի մասնակցի հայ-ռուսական զինուորական սպառազինութեան համագործակցութեան վերաբերող երկկողմանի բանակցութիւններուն:

[www.armenianprelacykw.org](http://www.armenianprelacykw.org)

**ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ**

**Էրտողան. «Պատրաստ ենք Ամերիկայի Հետ Գործակցելու՝ ՏԱՀԵՇ-ը Ռաքքայէն Վտարելու Համար»**



Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան յայտնեց, որ իր երկիրը պատրաստ է ՏԱՀԵՇ-ը Ռաքքայէն վտարելու համար Միացեալ Նահանգներու հետ զինուորական միացեալ գործողութիւն մը շղթայազերծելու:

Ան նշեց, որ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պարաք Օպամա զինք տեղեակ պահած է, որ Ուաշինկթըն մտադիր է Ռաքքայի ազատագրման համար միացեալ գործողութիւն մը կատարել, բան մը, որուն նկատմամբ առարկութիւն չէ ունեցած Անգարա:

**«Ալլահ Թող Արժանացնէ Մեզ Սկիզբը Պոլիսը, Յետոյ Հռոմը Գրաւելու Պատիւին» Կը Գրէ ՏԱՀԵՇ-ի Ամսագիրը**

Թրքական «Հիրրիյէթ» օրաթերթը կը գրէ, որ ՏԱՀԵՇ սկսած է հրապարակել «Ռումիյա» համացանցային ամսագիրը, որ կը հրապարակուի քանի մը լեզուներով, ներառեալ՝ անգլերէն, ռուսերէն եւ ֆրանսերէն:

Ամսագիրի անուանումը պատահականօրէն չէ ընտրուած. «Ռումիյէ» կը նշանակէ Հռոմ, ինչով ՏԱՀԵՇ փորձած է մատնանշել, որ իրենց գլխաւոր նպատակը մինչեւ Հռոմ հասնիլն է:

«Ալլահ թող մեզ արժանացնէ սկիզբը Պոլիսը, յետոյ Հռոմը գրաւելու պատիւին», գրուած է «Ռումիյա»-ի առաջին թիւի առաջին էջին վրայ:

**«Թուրքիա Նեղութիւն Չի Զգար Հիւսիսային Սուրիոյ Մէջ Քրտական Ներկայութենէն» Ըսաւ Քուրթուլմուշ**

Թուրքիոյ փոխվարչապետ Նուման Քուրթուլմուշ յայտնեց, որ իր երկիրը նեղութիւն չի զգար հիւսիսային Սուրիոյ մէջ քրտական ներկայութենէն, սակայն դէմ է, որ կազմակերպութիւն մը՝ Ժողովրդավարական միութիւն կուսակցութիւնը ուրիշները մեկուսացնէ եւ այդ շրջանին վրայ մենատիրութիւն հաստատէ:



«Եփրատի վահան» գործողութեան ծիրին մէջ Սուրիա գտնուող թրքական ուժերը բռնագրաւող ուժեր չեն», ըսաւ ան:

«Թուրքիան իր բոլոր դաշնակից երկիրները, ներառեալ Միացեալ Նահանգները տեղեակ պահեց «Եփրատի վահան» գործողութենէն», յայտնեց ան՝ աւելցնելով, որ գործողութիւնը հիմնուած է միջազգային օրէնքին վրայ եւ ասոր հիմամբ կ'ընթանայ:

**www.aztarar.com**

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

## Ղարաբաղեան Փորձութիւնը



Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան ծնունդը պայմանաւորուած էր Սարդարապատի, Բաշ Ապարանի եւ Ղարաքիլիսայի յաղթանակներով: Հայաստանի նորանկախ երկրորդ հանրապետութեան հիմնումը ամրապնդուեց ղարաբաղեան պատերազմում տարած յաղթանակով եւ հայկական երկրորդ պետութեան ծնունդով:

Ղարաբաղի ազատագրումը ոչ միայն հսկայական բարոյահոգեբանական լիցք էր անկախացող Հայաստանի համար, այլեւ ամրապնդեց տարածաշրջանում հայկական գործոնի դերը, անառիկ դարձրեց հայոց արեւելեան սահմանը, տոկոսային ցուցանիշներով չչափուող

հսկայական յաւելում արեց մեր զարգացման ներուժի եւ հեռանկարի վրայ:

1988 թուականի փետրուարին, ղարաբաղի ազատագրման նպատակով, հրապարակներ դուրս եկած Խորհրդային Հայաստանի եւ ԼՂԻՄ-ի հայութիւնը տանում էին Լենինի ու Կորպաչովի նկարները եւ կարգախօսներում ու ելոյթներում վկայակոչում էին «խորհրդային սահմանադրութիւնը»: Ժողովուրդը «բռնել էր» պետութեան ամենախոցելի տեղից՝ գործող սահմանադրութիւնից եւ բարեփոխումներ հռչակած կայսրութեան նոր առաջնորդին կանգնեցրել էր սահմանադրութիւնը կիրառելու կամ ոտնահարելու փորձութեան առաջ: Մօտ երեք տարի անց, երբ փլուզուեցին խորհրդային սահմանները, «լեռնային Ղարաբաղի» խնդիրը վերածուեց միջազգային հարցի եւ դարձաւ համաշխարհային քաղաքական օրակարգերի ամենաբարդ լուծելի հանգոյցներից մէկը: Ղարաբաղեան թնձուկը, սակայն, չէր բխում եւ չէր ծագել որեւէ գերտէրութեան ցանկութիւնից, հետեւաբար վերջինիս արդարացի քաղաքական լուծմամբ ոչ ոք շահագրգռուած չէր: Բարեբախտաբար այս հանգամանքը ժամանակին հասկացաւ հայութիւնը եւ որոշեց իր հարցը լուծել իր ձեռքով՝ ընդունելով ակն ընդ ական, ատամ ընդ ատաման մարտահրաւերը: Դիմակայութեան առաջին փուլը պատերազմն էր, որտեղ հայկական կողմը ջախջախիչ յաղթանակ տարաւ:

Երկրորդ փուլում սկսուեցին բանակցութիւնները, որոնք եթէ ոչ աւելի դժուարին, ապա աւելի խրթին դուրս եկան եւ 94-ի գարնանից ձգուող այս գործընթացի վերջը տակաւին չի երեւում: Այս իրավիճակի պատճառները հետեւեալն են.

ինչպէս ասուեց դրա արդարացի լուծմամբ ոչ ոք շահագրգռուած չէ, եւ հարցը վերածուել է տարբեր շահերի բախման հանգուցակետի, սահմանների այս փոփոխութիւնը մեծ պատերազմներին հետեւող ընդհանուր վերաձեւումների շրջանակում չէ եւ դժուարամարտելի է ու վախեցնում է որպէս նախադէպ, նրանք ուլքեր հասկանում են, որ պէտք է հաշուի նստեն Ղարաբաղի ինքնորոշման փաստի հետ միաժամանակ չեն ցանկանում որպէս դաշնակցի կորցնել Ազրպէյճանին:

Եթէ այս տարուայ ապրիլին ազրպէյճանական կողմին յաջողուէր տարածքների վերանուաճման առումով լուրջ յաջողութիւնների հասնել բոլոր այդ ուժերի գործը բաւականին դիրանալու էր: Այդ դէպքում ուղղակիօրէն կողմերին կը թելադրուէր հաշուի նստել նոր իրողութեան հետ եւ ըստ այդմ ամրագրել հարցի լուծումը: Այս անգամ եւս, սակայն, ինչպէս պատերազմի եւ դրան

հետևած աւելի քան քսան տարի ձգուող սահմանային ընդհարումների ժամանակահատուածում, վճռական խօսքն ասաց հայ զինուորը: Ստացում է, որ ազրպէյճանական ուժային փաստարկի դէմ եւ հայկական դիւանագիտութեան թիկունքում որոշիչ գործօնը հայ զինուորի առաջադրած իրողութիւնն է: Եւ ապրիլեան կարճատեւ պատերազմից յետոյ էլ, թէեւ հայկական դիւանագիտութիւնը ենթակայ եղաւ քաղաքական ուժեղ ճնշման, սակայն հայ զինուորի պատասխանը ուժ է հաղորդում եւ պէտք է աւելի վճռական ազդեցութիւն թողնի հայկական դիրքորոշման վրայ:

Տարիներ շարունակ հնչող պատերազմի սպառնալիքը եւ չդադարող սադրանքներին ուղեկցող ֆիզիքական կորուստները որպէս ուժային ճնշման միջոց օգտագործող Ազրպէյճանը փորձում է հոգեբանօրէն պարտադրել մեզ հաշտուելու այն մտքի հետ, որ այս ամէնը մի օր պէտք է աւարտուի, իսկ պարտադրուած վերջաբանը թելադրում է իր պայմանները: Եւ երբ մենք սկսում ենք անընդհատ քննարկել խաղաղութեան հասնելու փոխզիջումային տարբերակները, տպաւորութիւն է ստեղծում, որ այդ խաղաղութիւնն ու հանգստութիւնը առաւելապէս մեզ են անհրաժեշտ, իրավիճակից ելք են մեզ համար:

Այլ խօսքով, յաղթած կողմը դառնում է զիջող, իսկ պարտուող կողմը թելադրող:

Այսպէս, մենք յայտնում ենք սխալ ընթացքի մէջ: Նոյն ապրիլեան դէպքերը փաստեցին, որ հայ ժողովրդի համար անընդունելի են պարտադրուած լուծումները եւ արդարացիօրէն վերագտածը պահպանելու եւ պաշտպանելու համար նա պատրաստ է ամենամեծ զոհողութիւնների:

Իսկ ինչո՞ւ հակառակորդ կողմին պէտք չէ ներշնչել այն մտավախութիւնը, որ չկշռադատուած արկածախնդրութիւնների դիմաց կորուստները կարող են լինել շատ ծանր: Չէ՞ որ այս գարնանը, չնայած նախնական զգալի առաւելութիւններին, նրա կորուստները բազմապատիկ անգամ գերազանցում էին, եւ եթէ սկսուած բեկումը շարունակուէր, վերջիններիս համար հետեւանքները իսկապէս էլ շատ աւելի շօշափելի ու ծանր կարող էին լինել: Հայ զինուորը չէր վախեցել, հայ զինուորը պատրաստ էր շարունակելու կռիւր եւ այս հանգամանքը ամենաճանրակշիռ փաստարկն է՝ վերն ասուածի օգտին:

Այս դիմակայութիւնը կարող է դեռ երկար շարունակուել եւ դրանից ո՛չ յոգնելու ու ո՛չ էլ յուսահատուելու իրաւունք ունենք: Պատմական օրինաչափութեամբ սեփական ճակատագրի տնօրինումը կրկին սեփական ձեռքը վերցրած ժողովուրդը, այո՛, դեռ երկար է պայքարելու՝ մինչեւ իր անվտանգ գոյութեան խնդիրը կարողանայ լուծել: Մա մի փորձութիւն է, որը բախելու էր մեր դուռը, հէնց որ ինքներս կը դառնայինք մեր երկրի տէրը: Միամիտ է կարծելը, որ եթէ մենք աւելի խոհեմ կամ աւելի զիջող լինենք, դարաւոր թշնամին ըստ արժանւոյն կը գնահատի այդ կեցուածքը: Մեր նկատմամբ այդ թշնամու ունեցած տրամադրութիւնները բխում են ոչ թէ մեր վարքից, այլ՝ իր յաւակնութիւններից: Թուրքական պետական մտածողութեան համար այսօր էլ 15 թուականի մեղաւորները մենք ենք: Տարբեր չէ ազրպէյճանցիների պարագան:

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնը արդէն 25 տարի կառուցում ու հզօրացնում է իր պետականութիւնը: Ազատագրուած տարածքները ծածկուում են նոր ճանապարհների ու բնակավայրերի ցանցով: Այս ամէնը հայկական կողմի պատասխանն է ազրպէյճանական պահանջներին ու պայմաններին: Այս գործընթացը անկասելիօրէն պէտք է շարունակուի ու խորանայ: Առկայ մարտահրաւերը ոչ ոք չի փաթաթել մեր վզին, մենք ենք այն որդեգրել եւ ճանապարհի կէսից նահանջ չի կարող լինել: Անհրաժեշտ է դիմանալ ու դիմագրաւել հայկական անկախ պետականութիւնների առջեւ ծառայած առաջին բարդ փորձութիւնը:

ԱԿՆԱՐԿ

## Ֆրանսայի Եւ Թուրքիոյ Տարբերութիւնը

Թրքական «Միլլիյէթ» օրաթերթը հաղորդեց, որ Թուրքիոյ իշխող Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան 48 անդամներ մեղադրուած են Ֆեթհուլլա Կիլենի կազմակերպութեան հետ կապ ունենալու համար: Թուրքիոյ փոխվարչապետ Նուման Քուրթուլմուշ 30 յուլիսին արդէն կատարուած յայտարարութեան մը մէջ այդ կարելիութիւնը չէր բացառած՝ անելցնելով, որ պետութեան այլ մարզերուն մէջ գործող կիլենականներուն նման անոնք եւս պիտի հեռացուին:

Ըստ 1 Սեպտեմբերին Թուրքիոյ պետական պաշտօնաթերթին մէջ հրատարակուած արտակարգ դրութեան հրամանագիրի, աւելի քան 40 հազար պետական պաշտօնեաներ իրենց պաշտօններէն հեռացուած են Կիլենի կազմակերպութեան հետ կապերու կասկածով: Ընդհանուր առմամբ 15 յուլիսի յեղաշրջումի ձախող փորձէն ետք շուրջ 80 հազար պաշտօնեաներ պաշտօնազրկուած են: Միայն կրթութեան մարզէն գործէ արձակուած են շուրջ 28 հազար պաշտօնեաներ՝ մեծամասնութեամբ տնօրէններ եւ ուսուցիչներ, որոնցմէ մէկը՝ Պիլճիք նահանգէն 50-ամեայ Մուսթաֆա Կինէլերը, Չորեքշաբթի օր հաղորդուեցաւ, որ անձնասպանութիւն գործած է:

Գործէ արձակումները կը կատարուին առանց դատավճիռի եւ երկրին մէջ հաստատուած արտակարգ դրութեան պատճառով Սահմանադրական դատարանին մօտ բողոքարկելի չեն: Ստալինեան հալածանքներն ու միջնադարեան «վիուկներու որս»-ը յիշեցնող այս արշաւը պիտի շարունակուի եւ ընդլայնի, իսկ սարսափի մթնոլորտը՝ խորանայ: Քուրթուլմուշ 17 օգոստոսին կատարեց այս իմաստով չարագուշակ յայտարարութիւն մը. «Ամէնէն վտանգաւոր կիլենականները ծպտեալ կիլենականներն են: Անոնք իրենց զաւակները կիլենական դպրոցներ չեն ուղարկեր, «Զաման» օրաթերթ չեն կարդար կամ ատոր բաժանորդագրուած չեն, կրնան առ երեւոյթ ընկերվարական, ազգայնական կամ նոյնիսկ քեմալական ձեւանալ: Սակայն գործելու ժամանակը կը սպասեն»:

Պետական պաշտօնեան, մամլոյ գործիչը, զինուորականը, ակադեմիկոսը, ուսուցիչն ու նոյնիսկ հասարակ քաղաքացին, բոլորն ալ կասկածելի են, իսկ «փրկութեան» միակ ուղին ներկայ իշխանութիւններուն նկատմամբ իրենց հաւատարմութիւնը յարատեւօրէն փաստելն է: Որեւէ «թերացում» կրնայ նկատուիլ անոնց կիլենական ըլլալուն «անհերքելի» փաստը:

Հակառակ այս բոլորին, Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Մելուք Չաուշօղլու անամօթաբար կը յայտարարէ. «Եւրոպան Թուրքիոյ եւ Ֆրանսայի մէջ յայտարարուած արտակարգ դրութիւններու կացութիւններուն վերաբերեալ կը կիրարկէ երկու չափ երկու կշիռի սկզբունքը»: Ֆրանսայի նախագահ Ֆրանսուա Հոլլանտ քանի՞ ընդդիմախօս «ՏԱՀԵՇ-ական»-ի պիտակին տակ ձերբակալեց կամ պաշտօնէ վտարեց, Ֆրանսայի մէջ քանի՞ ընդդիմախօս ձերբակալուեցաւ, քանի՞ թերթ, ձայնասփիւռի կամ պատկերասփիւռի կայան փակուեցաւ. ոչ իսկ մէկ: Ուրեմն այստեղ երկու չափ երկու կշիռի հարց գոյութիւն չունի, այլ՝ պարզապէս ժողովրդավարական պետութեան մը եւ ոչ ժողովրդավարական պետութեան մը միջեւ ակներեւ տարբերութիւն մը:

ՎԱՀՐԱՄ ԷՄՄԻԵԱՆ

[www.astagdaily.com](http://www.astagdaily.com)

ԳՐԱԿԱՆ ԱՆԿԻՆ

ԳՐԵԼ ԵՒ ԼԻԱՆԱԼ



Գրելը ի՞նչ է, եթե ոչ քու հայելիդ, ապրումներուդ, զգացումներուդ արտացոլումը, միտքդ արտայայտելու ազդու միջոց: Կը գրես բաներ, որ բերանացի թերեւս չուզէիր պատմել, գիրը մտերիմ ընկերդ կ'ըլլայ ու գրելով կը զգաս էութեանդ իւրաքանչիւր մանրութիւն, էութեանդ տեղաշարժը: Հոգիիդ թաքուն ծալքերը բանալով ու դուրս բերելով՝ կը կարծես որ հանգստացար, սակայն տակաւին օրերով կը մնաս անոր ազդեցութեան ներքոյ... անով կ'ապրիս. անիկա մինչեւ չցնցէ՝ չի հանգստացներ: Գրելը սոսկ զուարճանք չէ, կ'ըսէ բարեկամս, կեանք է: Այո՛, գրելով հոգին կը մարմնանայ, կերպարանք կը ստանայ, կեանքը կ'ըլլայ, պայմանաւ որ կեղծ չըլլան

ապրումներդ:

Գրելու կարեւոր ազդակ է անշուշտ լեզուն: Լեզուի իմացութիւնը եւ անոր զգացողութիւնը պայմաններ են գիրին համար: Գրել քո՛ւ լեզուովդ, հաճոյք ստանալ լեզուէն, լեզուի խաղերէն... եւ զայն քու սեփականութեանդ մէկ մասնիկը զգալ, տեսնել թէ ինչպէս բառերը կրնան խաղ խաղալ հետդ, նոյնիսկ պար բռնել... միաձուլուիլ լեզուին հետ, զայն քուկդ զգալ եւ այդ գերագոյն հաճոյքը վայելել: Չարմանալ եւ հրապուրուիլ լեզուի հնչեղութեամբ ու ճկունութեամբ. զգալ, օրինակ, թէ ինչպէս եթէ «կատակ» բառը հակառակ ձեւով ալ նոյնը կը կարդացուի, «լալ»ը նոյնպէս լալ է, «պարապ»ը նոյնպէս՝ պարապ ու այս պարապ ու ունայն աշխարհին մէջ զգլխիլ լեզուի գանձերով: Տարբերութիւնները քննել հայերէն լեզուի երկու ճիւղերուն, գիտնալու համար թէ թողուրք, օրինակ, ձգե՛լ է, թէ գձել: Գրել նոյնիսկ երկճիւղ լեզուներու զաւեշտալի երեւոյթներու մասին, ու անդրադառնալ թէ ինչպէս՝

- Արեւելահայուն քունը կը տանի, իսկ արեւմտահայուն քունը կու գայ,
- Արեւմտահայը ցաւդ կ'առնէ, արեւելահայը՝ կը տանի:
- Արեւմտահայը կը գինովնայ, արեւելահայը կ'արբենայ:
- Արեւմտահայը կը ջղայնանայ, արեւելահայը կը ներվայնանայ:
- Արեւմտահայը կը խենթանայ, արեւելահայը կը գժուի:





Արեւմտահայը ջղայնացած կը պոռայ, արեւելահայը կը գոռայ:

Արեւմտահայը կը գիրնայ, արեւելահայը՝ կը ջաղանայ:

Սակայն այս տարբերութիւնները խորթ չտեսնել, այլ տիրապետելով երկուքին՝ զայն հարստութիւն համարել ու կլանուիլ լեզուով:

Լեզուն, սակայն, բաւարար ազդակ չէ գրածոյ տեղ հասցնելու համար: «Թէ ուզում ես երգդ լսեն՝ ժամանակիդ շունչը դարձիր» ըսած է մեծանուն բանաստեղծ Ե. Չարենց: Ժամանակին համահունչ ընթանալը, կաշկանդումներէ հեռու, ազատ գրելաճճ ձեռք բերելը ու նոր ըսելիք ունենալը, գրութիւն մը սիրելի կը դարձնեն ընթերցողին:

Սակայն ի՞նչ գրել: Որոշել պարզապէս լաւն ու բարին տալ թուղթին՝ անհեթեթութիւն պիտի ըլլայ պատերազմական այս սարսափազդու դարուս մէջ, ուր չորս կողմի վայրագութիւն ու մահ կը բուրէ. դուն որ նոյնպէս ականատեսը եղար այդ պատերազմին ու այդ ցնցումները մինչեւ ողնածուծ ազդեցին, պիտի պահես օրագրութիւն ու անմահացնես օրուան դէպքերը: Պատմել թէ ինչպէս ստիպուած եղար լքելու ծննդավայրդ, հեռանալու վտանգէն, հասնելու համար աւելի ապահով վայր. գրել այս անգամ ալ այն զգացումին մասին, թէ ինչպէս կը խորհէիր թէ ելլելով պատերազմական գօտիի շրջանէն՝ այլեւս հանգիստ ու խաղաղ կեանք մը պիտի վարէիր, չգիտնալով, սակայն, որ հոգիի խաղաղութիւնը պիտի խլուէր քեզմէ այս անգամ ալ. գրել խեղդող կարօտին մասին, թէ համարել որ կրկնութիւն պիտի ըլլան ըսածներդ, չէ՞ որ ամբողջ գրականութիւն ունինք նուիրուած կարօտախտին: Գրել հայրենիքի ապրումներուդ մասին, որ այլեւս սովորական երկրի կարգավիճակ ստացած է քեզի համար եւ դուն զարմանքով ու հիացմունքով կը դիտես զօսաշրջիկները, որոնք պտոյտի աւարտին թաց աչքերով կը հեռանան երկրէն: Գրել անցեալին մասին, այն անցեալին, որ կարծես բռնի խլուեցաւ քեզմէ, եւ գրելը քեզի համար լաւագոյն միջոցը եղաւ զայն կրկին ավերուդ ու տաքուկ գիրկիդ մէջ պահելու: Գրել երկրի վիճակին ու իւրաքանչիւր քաղաքացիի մտահոգութիւններուն մասին, թէ...

Գրել միայն ուրախ վայրկեաններուդ մասին... բայց ինչո՞ւ յաճախ տխուր ու թախծոտ պահերուս «գրելս կը բռնէ», ուրեմն չգրել...

Ո՛չ, ընդհակառակը, որոշել գրել. գրել խորհրդածելով, գրելով քակել հանելուկը կեանքի առեղծուածին, գրելով հասկնալ կեանքը, կեանքի շղթայ կոչուածը, մեր գոյութիւնը, գրել հաւատքով, գրելը փրկութիւն համարելով, գրել ձգտելով, բարի ու լաւ փոփոխութեան տենչալով, սպասումով, լաւատեսութեամբ, գրել ճշմարիտը... մանաւանդ հաւատալով հրաշքին... այո՛, ուրեմն՝ գրել:

**ՍՕՍԻ ՄԻՇՈՅԵԱՆ-ՏԱՊՊԱՂԵԱՆ**



## ԽԱՉՎԵՐԱՅ

Այս Ուրբաթ, մեր եկեղեցոյ հինգ տաղավարներէն վերջինը՝  
Խաչի Վերացման՝ Խաչվերացի տօնն է: Այս տօնը կը կատարուի,  
ի յիշատակ մեր Տիրոջ խաչափայտի՝ պարսկական գերութենէն,  
Երուսաղէմ վերադառնալուն:

Այս առիթով, Ուրբաթ, 9 Սեպտեմբեր, 2016ին, Սրբոց Վարդանանց  
Եկեղեցոյս մէջ տեղի պիտի ունենայ հանդիսաւոր Սուրբ և անմահ  
պատարագ, ապա Թափօր և Անդաստան:

Սուրբ պատարագը պիտի մատուցէ, յաւուր պատշաճի քարոզէ  
և Ռեհանի օրհնութիւնը կատարէ,  
Թեմիս Բարեջան Առաջնորդ՝

**Գերպ. Տէր Մասիս Ծ. Վրդ. Զօպույեան**

Կոչ կ'ուղենք մեր համայնքի գաւակներուն, որ մասնակից դառնան  
այս առիթին, հաղորդուելու օրուան խորհուրդով

ԹԱՂԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ  
ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ - ԲՈՒԷՅԹ

ԼՈՒՐԵՐ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԷՆ

## Ֆրեզնոյի Համալսարանի Այցելու Դասախօս Դոկտ.Խաչիկ Մուրատեանի Հանրային Դասախօսութիւնները



Հայոց ցեղասպանութեան մասնագիտութիւնը հաստատած «Քլարք» համալսարանէն դոկտորի առաջին վկայականը ստացած Խաչիկ Մուրատեան նշանակուած է Քալիֆորնիոյ նահանգային համալսարանի Ֆրեզնոյի մասնաճիւղի հայագիտական ուսմանց ծրագիրի «Հենրի Ք. Գազանճեան Գազան» այցելու դասախօս:

Առ այդ, կազմակերպուած են հանրային երեք դասախօսական ձեռնարկներ, որոնք տեղի պիտի ունենան Ֆրեզնոյի համալսարանի գործարարական բաժանմունքի «Փիթըրզ» սրահին մէջ. 20 Սեպտեմբերին՝ «Ցեղասպանութիւն եւ մարդասիրական օժանդակութիւն՝ օսմանեան Մուրիոյ մէջ (1915-1917)» նիւթով, 20 Հոկտեմբերին՝ «Չինաստանի հայ համայնքները՝ 1880-ականներէն 1950-ականներ» նիւթով եւ 30 նոյեմբերին՝ «Այնթապի Սիֆորա եւ Նուրիձա Շնորհոքեաններու օրագիրները (1890-1930)» նիւթով:

Դոկտ. Խաչիկ Մուրատեան դասախօսած է «Ռաթկըրզ» համալսարանին մէջ եւ եղած է այդ համալսարանէն ներս գործող Հայոց ցեղասպանութեան ծրագիրի համակարգողը: Ան նաեւ դասաւանդած է Վուսթըրի նահանգային համալսարանին մէջ, մասնակցած է բազմաթիւ միջազգային խորհրդաժողովներու եւ հեղինակած է մարդկային իրաւանց, լրատուամիջոցներու օգտագործման ու Հայոց ցեղասպանութեան նուիրուած շարք մը ուսումնասիրական յօդուածներ եւ գիրքերու հատուածներ:

Մուրատեան 2007-2014 տարիներուն եղած է «Արմինիըն Ուիքլի»-ի խմբագիրը եւ արժանացած է շարք մը մրցանակներու, իսկ ներկայիս ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ է:

Վերոնշեալ դասախօսական ձեռնարկները տեղի պիտի ունենան երեկոյեան ժամը 7:30-ին, Ֆրեզնոյի համալսարանի գործարարական բաժանմունքի «Փիթըրզ» սրահին մէջ (թիւ 191): Համալսարանի հասցէն է՝ 550 East Shaw Ave., Fresno, CA 93710:

Յաւելեալ տեղեկութեանց համար, դիմել (559) 278-2669 թիւին, կամ այցելել [www.fresnostate.edu/armenianstudies](http://www.fresnostate.edu/armenianstudies) կայքէջը:

## «Արմինիըն Արթս» Պատկերասրահի Բացումը՝ Լուսանկարիչ Արվին Քոչարեանի «Միստիկուս» Ցուցահանդեսով

24 օգոստոսին տեղի ունեցավ «Արմինիըն Արթս» պատկերասրահի բացումը: Հիմնադիր Ստեփան Փարթամեան յայտնեց, որ իր նպատակն է սոյն ցուցասրահին միջոցով առիթ ընծայել հայ ստեղծագործողներուն՝ ներկայանալու հանրութեան եւ խթանելու հայկական մշակոյթի տարածումը:

«Արմինիըն Արթս»-ի բացումը կատարուեցաւ հայաստանաբնակ լուսանկարիչ Արվին Քոչարեանի «Միստիկուս» թեմայով հաւաքածոյի ցուցադրութեամբ, որ կը ներառէ իր շուրջ եօթը տարուան աշխատանքները: Անոր հաւաքածոյին հիմնական հերոսները յայտնի դէմքեր են՝ դերասաններ, հաղորդավարներ, արուեստագէտներ, մոտելներ, որոնք ներկայացուած են սովորականէն տարբեր իրավիճակներով:

## «Բռնագրաւուած Դրախտը» Գիրքի Ծանօթացում Եւ Վաւեր ագրական Տեսանիւթի Ներկայացում



Վերջերս Պոլսահայ միութեան մշակութային յանձնախումբը կազմակերպեց «Բռնագրաւուած դրախտը» գիրքի ծանօթացման եւ վաւերագրական տեսերիզի ցուցադրութեան երեկոյ՝ միութեան «Գուրեան տանիք»-ը:

Միութեան մշակութային յանձնախումբին անունով տոքթ. Յովհաննէս Գուլակ Աւետիքեան յայտնեց, թէ միութեան 40-ամեակին առընթեր յանձնախումբը պատրաստած է սոյն առաջին մշակութային ձեռնարկը, ինչպէս նաեւ հեղինակ Մարտիկ Մատենճեանի առաջին հատորին՝ «Բռնագրաւուած դրախտը» գիրքին ծանօթացման եւ դէպի ծննդավայր Չեփնի ու մօտակայ շրջանները իր կատարած ճամբորդութեանց տեսահոլովակի ցուցադրութիւնը: Ան ամփոփ կէտերու մէջ ներկայացուց հեղինակին կենսագրութիւնը, ապա բեմ հրաւիրեց զայն:

Մարտիկ Մատենճեան գոհունակութիւն յայտնեց իրեն ընծայուած այս առիթին համար եւ յայտնեց, որ իր հանգուցեալ հայրը չէր կրցած սոյն աշխատանքը ամբողջացնել՝ քարտէսներ գտնել չկարենալուն համար, հետեւաբար ինք ուզած է իր հօրը մահէն երկու ամիս ետք անոր բաղձանքը կատարել: 12 տարուան աշխատանքէ ետք իր համագիւղացիներէն եւ իր ծնողներէն մնացած յիշատակներով ու պատմութիւններով կազմած է իր հատորը՝ ըլլալով առաջին հայր, որ Յեղասպանութենէն ետք կ'այցելէ Չեփնի, որ կը գտնուի Ալիս գետի աջ կողմը, Կեմերեկէն 20 քմ հիւսիս: Ան այցելած է տեղւոյն հայոց եկեղեցին, որուն

միայն պատերը կանգուն կը մնան այժմ. անիկա կառուցուած է 1810-12 թուականներուն, իսկ 1825-ին վերածուած է մզկիթի:

Մարտիկ Մատենճեան անդրադարձաւ «Բռնագրաւուած դրախտը» գիրքի նիւթին: Ան միշտ լսած ըլլալով, թէ անապատ եղած է ջարդի ճամբան, ուզած է անձամբ բացայայտել այդ եւ իր նպատակը եղած է աչքով տեսնել բռնագաղթի ճամբան, որպէսզի ինք եւս ապրի անցեալը:

Աւարտին ներկաները պաստառի վրայ դիտեցին Մարտիկ Մատենճեանի կատարած ճամբորդութեան վայրերէն տեսարաններ:

## **Հայաստանի Անկախութեան Վերականգնման 25- Ամեակին Նուիրուած Համերգ**



Չուիցերիոյ մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպանութեան հովանաւորութեամբ 25 օգոստոսին Ժընեւի մէջ տեղի ունեցած է համերգ մը, որ նուիրուած էր Հայաստանի Հանրապետութեան անկախութեան վերականգնման 25-ամեակին:

Ըստ Հայաստանի Հանրապետութեան արտաքին գործոց նախարարութեան մամուլի, տեղեկատուութեան եւ հասարակութեան հետ կապերու վարչութեան երեկոյի մասնակիցներուն ուղղած իր ողջոյնի խօսքին մէջ դեսպան Յասմիկ

Տոյմաջեան իր ջերմ երախտագիտութիւնը յայտնած է փառատօնի կազմակերպիչներուն եւ արուեստագէտներուն՝ երեք հազար տարուան պատմութեան ընթացքին տարբեր մշակոյթներու, կրօններու եւ քաղաքակրթութիւններու հանդիպման քառուղիին վրայ գտնուող հայ ժողովուրդի հարուստ եւ ինքնատիպ երաժշտական արուեստը զուիցերիացի հանդիսատեսին լաւագոյնս ներկայացնելու կարելիութեան համար:

Հայ արուեստի մեծ երախտաւորներուն, ինչպէս միջնադարեան, այնպէս ալ արդի շրջանի երաժշտական արուեստի առանձնայատկութիւններու ներկայացումով հանդէս եկած է Ժընեւի բարձրագոյն երաժշտանոցի տնօրէն Եւա Յարութիւնեան:

Համերգին ընթացքին միջազգային տարբեր մրցումներու դափնեկիր՝ դաշնակահար Եւա Յարութիւնեանի, մեներգչուհի Ճուլիէթ Գալստեանի, տուտուկահար Լեւոն Չատիկեանի, ջութակահար Ֆիլիփ Թալէքի եւ քլարինէթահար Տմիթրի Ռասուլ-Քարայեւի կատարողութեամբ հնչեցին Կոմիտասի, Խաչատուր Աւետիսեանի, Տիգրան Մանսուրեանի եւ Արամ Խաչատուրեանի ստեղծագործութիւնները: Հայկական պարի փայլուն ներկայացումով հանդէս եկաւ երիտասարդ կատարող Աննա Գրիգորեան:

Ձեռնարկին ներկայ էին Ժընեւի մէջ հաւատարմագրուած բազմաթիւ դեսպաններ եւ դիւանագիտական անձնակազմի ներկայացուցիչներ, արուեստագէտներ եւ զուիցերիահայ համայնքի ներկայացուցիչներ:

**[www.yerakouyn.com](http://www.yerakouyn.com)**

## Արցախի Նուիրուած «Լեռնային Ղարաբաղ-Պատերազմի Վերադարձը» Վաւերագրական Ժապաւենի Անդրանիկ Ցուցադրութիւնը

Կազմակերպութեամբ «Խաղաղութեան եւ ազատութեան միջազգային կեդրոն»-ին, Իտալիոյ Ռիմինի քաղաքի 37-րդ հանդիպման ծիրէն ներս 23 օգոստոսին «Ների Քոնայ» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ իտալացի լրագրող Ճիան Միքալեսինի «Լեռնային Ղարաբաղ. պատերազմի վերադարձը» վաւերագրական ժապաւենի անդրանիկ ցուցադրութիւնը:

Նախքան ցուցադրութիւնը՝ ելոյթ ունեցան Իտալիոյ մէջ Հայաստանի դեսպան Վիքթորիա Բաղդասարեան, ժապաւենի հեղինակ Ճիան Միքալեսի եւ Խաղաղութեան եւ ազատութեան միջազգային կեդրոնի տնօրէն Ռոպերթօ Ֆոնթոլա:



Դեսպան Բաղդասարեան իր ելոյթին մէջ շնորհակալութիւն յայտնեց ժապաւենի հեղինակին՝ Արցախի, ինչպէս նաեւ հակամարտութեան գօտիին մէջ Ազրպէյճանի կողմէ սանձազերծուած ապրիլեան յարձակումներուն մասին ճշմարտութիւնը ներկայացնելուն համար, ինչպէս նաեւ ձեռնարկի կազմակերպիչներուն՝ դեսպանութեան հետ սերտ համագործակցութեան եւ ժապաւենի շնորհահանդէպը կազմակերպելուն համար: Դեսպանը ամփոփ կէտերու մէջ ներկայացուց դարաբաղեան հիմնահարցի պատմութիւնն ու էութիւնը՝ ընդգծելով, որ Ճիան Միքալեսինի ժապաւենը ոչ միայն կը ներկայացնէ Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդի պայքարի պատմութիւնը, այլեւ կոչ կ'ուղղէ անտարբեր չըլլալու մարդոց ու ժողովուրդներուն հանդէպ իրականացուող խտրականութեան ու բռնութեան հանդէպ:

## Հայաստանի Անկախութեան 25-ամեակին Նուիրուած Համերգ



Կազմակերպութեամբ Լեհաստանի մէջ Հայաստանի դեսպանութեան, աջակցութեամբ Հայաստանի մշակոյթի նախարարութեան, Հայաստանի անկախութեան 25-ամեակին նուիրուած ձեռնարկներու ծիրին մէջ, 23 օգոստոսին Վարշաւոյ Թագաւորական ամրոց-թանգարանի արցախեան գորգերու ցուցասրահին մէջ տեղի ունեցաւ «Միքայէլ Ոսկանեան եւ ընկերներ» էթնօ-ճազ խումբին համերգը՝ նուիրուած

Հայաստանի անկախութեան հռչակագիրի ընդունման 26-րդ տարեդարձին: Լեհաստանի մէջ Հայաստանի դեսպան Էդկար Ղազարեան իր ելոյթին մէջ նշեց, որ համերգի իրականացման վայրը ունի խորհրդանշական նշանակութիւն: Թերեզա Սահակեանին ցուցասրահը զարդարող արցախեան գորգերու հաւաքածոն, անգամ մը եւս կ'ապացուցէ, որ արցախցիք կ'ապրին եւ կը ստեղծագործեն իրենց հայրենի երկրին մէջ՝ ստեղծելով նաեւ համաշխարհային նշանակութեան մշակութային արժէքներ:

ԱՅԼԱԶԱՆ

### Կեռասի Օգուտը

Գիտնականներ նաև կատարած են ուսումնասիրություններ՝ կեռասին օգտակարությունը ու մարմնին վրայ անոր դրական ազդեցությունը յայտնաբերելու համար: Անոնք նկատեցին, որ կեռասին օրական սպառումը, առողջ եւ քիչ ճարպ պարունակող սննդականոնի կողքին, կը նուազեցնէ սրտանօթային հիւանդութիւն ունենալու հաւանականութիւնը: Այս ուսումնասիրութիւնը անոնք կատարած են մուկերու վրայ՝ որոնք ժառանգական տուեալներով բարձր հաւանականութիւն ունին նմանօրինակ հիւանդութիւն ունենալու:



Իրենց ուսումնասիրութիւնը աւելի յառաջ տանելով՝ գիտնականներ ուսումնասիրութիւն կատարեցին գիրնալու հաւանականութիւն ունեցող մուկերու վրայ՝ անոնց օրական հերթականութեամբ տալով մէկուկէս գաւաթ կեռասի փոշի, ճարպով հարուստ ուտելիքի կողքին: Արդիւնքը եղաւ այն, որ հակառակ 90 օր ճարպով հարուստ ուտելիք սպառելուն, մուկերը ոչ միայն գիրութեան նշաններ ցոյց չտուին, այլև ճարպին քանակը նուազեցաւ անոնց մօտ: Նուազեցան նաև քոլեսթերոլին, թրիլիլիստերիտին եւ կլիբոզին քանակները անոնց արեան մէջ: Միւս կողմէ, TNF-Alpha-ի եւ Interleukine

6-ի չափանիշները քննելով՝ ի յայտ եկաւ, որ կեռասը ունի տուեալ մը եւս՝ բորբոքումներու դէմ դնելու յատկութիւնը:

### Ընթերցումը Կը Նուազեցնէ Ընկճախտը

Միւսեքս համալսարանին կողմէ հրապարակուած ուսումնասիրութեան մը համաձայն, գիրք կարդալը լաւագոյն միջոցն է ընկճախտը թեթեւցնելու համար: Արդարեւ, 6 վայրկեան կարդալը բաւարար է մեզ հանդարտեցնելու եւ 68 առ հարիւրով պակսեցնելու մեր ընկճախտը:

Նոյն ուսումնասիրութեան համաձայն, այս միջոցը շատ աւելի ազդու է, քան՝ երաժշտութիւն ունկնդրելը, պտտիլը, սուրճ կամ թէյ խմելը՝ ներքին լարուածութիւնը պարպելու համար:

Այս առիթով եկեք՝ վերլիշենք գիրք կարդալու այլ բարիքները.

- Կ'աշխուժացնէ ուղեղը:
- Կը բարելաւէ գիտելիքները:
- Կը հարստացնէ բառապաշարը:
- Կ'աշխուժացնէ յիշողութիւնը:
- Կը խթանէ քննական միտքը:
- Կը բարելաւէ ուշադրութիւնն ու կեդրոնացումը:
- Կը զարգացնէ շարադրական ունակութիւնը:
- Կը խաղաղեցնէ միտքը:
- Կը զարգացնէ երեւակայութիւնն ու ստեղծագործական միտքը:



ՔԱՐԼԱ ԵԱՐՏՏՄԵԱՆ



ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ  
ARMENIAN PRIVATE SCHOOL - KUWAIT  
Քուէյթ

### Յայտարարութիւն

Միտելի ծնողներ,

Միտով կը յայտարարենք, թէ Քուէյթի Ազգային Վարժարանը, իր 56-րդ վերամուտի սեմին Կիրակի, 25 Սեպտեմբեր 2016-ին, առաւօտեան ժամը 7:30-ին, զրկաբաց պիտի ընդունի իր աշակերտները:

Վարժարանիս աշակերտներուն արձանագրութեան համար, ձեզ կ'ընդունինք Կիրակի, 18 Սեպտեմբեր 2016-էն սկսեալ, առաւօտեան ժամը 10:00-1:30ին եւ 18 Սեպտեմբեր 2016-ին, կէսօրէ ետք ժամը 5:00-8:00:

Կը մաղթենք մեր աշակերտներուն ուսումնական հեզասահ ու արդիւնաւէտ տարի:



Յաջողութեան լաւագոյն մաղթանքներով՝

**Քուէյթի Ազգային Վարժարանի**

**Տնօրէնութիւն**